

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Historia e teoría da literatura dramática
DISCIPLINA	Literatura Dramática III
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Dirección de escena e dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Teoría e historia das artes escénicas
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Carmen Abizanda Losada
DOCENTES	Nome e apelidos: Carmen Abizanda Losada Horario titorías: https://esadgalicia.com/curso-escolar/ Despacho: D4 Contacto: carmenabizanda@edu.xunta.gal
DESCRICIÓN	Estudo dos principais textos e autores relevantes do período da literatura dramática universal considerado, atendendo ao momento histórico en que se crearon ao seu contido, forma e xénero e tendo en conta a especificidade das competencias do perfil profesional do director ou dramaturgo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Competencias básicas adquiridas na disciplina de Literatura Dramática I e II. É necesario aprobar Literatura Dramática I e II para ser avaliado da Literatura Dramática III.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco,

	tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.	
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos adecuados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.	
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE		
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.	
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e os códigos que participan na representación.	
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.	
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Lectura comprensiva e analítica dos textos das épocas correspondentes.		T8, X3, ED1, ED5
2. Comprensión dos factores sociais, estéticos e literarios que sustentan as creacións dramáticas de cada autor.		T2, X6
3. Identificación dos autores e movementos, distinguindo os trazos singulares das súas obras e os discursos dramáticos vinculados.		T2, T8, ED2
4. Desenvolvemento da capacidade crítica aplicada a la lectura e valoración das creación literarias		T8, X3
5. Expresión precisa e técnica das propias ideas en relación cos textos, tanto oralmente como por escrito.		T1, T8
6. Análise comparativa de textos , da mesma corrente ou de correntes diferentes, e de manifestacións artísticas diversas.		T15, T14
7. Dominio da metodoloxía de investigación bibliográfica, incorporando as novas tecnoloxías e facendo un uso adecuado das mesmas.		T3, X1
8. Interpretación da obra dramática de xeito aplicado á especialidade de dirección de escena e dramaturxia.		X5,
9. Participación activa en presentacións e debates, defendendo con rigor as súas ideas propias, fomentando o respecto e a escoita das ideas alleas.		T8, X3, T9, X7
10. Estimulación da autonomía de traballo e o interese persoal polas materias tratadas.		T1, ED5, T2, X1, X7
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Literatura dramática contemporánea universal. O realismo poético e o empuxe innovador do posdrama.	1.1 Dramaturgos anovadores en Francia. 1.1.1 O realismo poético de Bernard-Marie Koltés 1.1.2 Michel Vinaver. 1.1.3 Enzo Cormann. 1.1.4 Laurent Gaudé 1.2 A escena inglesa. 1.2.1 Voces de compromiso: Harold Pinter 1.3 Teatro escrito en alemán. Teatro político e poética da fragmentación. Heiner Müller, Botho Strauss e Peter Handke. 1.4. As aportacións do teatro norteamericano: Albee e Mamet. 1.5 Italia. Darío Fo.	30h.

2. Tendencias da creación dramática no século XX. Os novos dramaturgos. The Royal Court Theatre.	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 A renovación do teatro inglés. The Royal Court Theatre. <ul style="list-style-type: none"> 2.1.1 Caryl Churchill. 2.1.2 Sarah Kane. O movemento In Yer face. 2.2. Alemaña. <ul style="list-style-type: none"> 2.2.1 Roland Schimmelpfenning. 	10h.	
3. A literatura dramática española última. O proceso de renovación na dramaturxia.	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 A literatura dramática española na posguerra e na ditadura. <ul style="list-style-type: none"> 3.1.1 Alfonso Sastre. 3.1.2 Buero Vallejo. 3.1.3 Francisco Nieva 3.2 . O A escena dende o 75. Autores mais importantes: Sanchis Sinisterra, José Luis Alonso de Santos e Ignacio Amestoy. 3.3 Unha panorámica dos anos 90 na dramaturxia española. <ul style="list-style-type: none"> 2.1.1 Angélica Lidell. 2.1.2 Juan Mayorga. 2.1.3 Rodrigo García 	10h.	
4. Literatura dramática galega recente. O grupo Abrente. As xeracións dos oitenta e os noventa.	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. O grupo Abrente: <ul style="list-style-type: none"> 4.1.1 Manuel Lourenzo. 4.1.2 Euloxio R. Ruibal. 4.1.3. Roberto Vidal Bolaño 4.2. A xeración dos oitenta. <ul style="list-style-type: none"> 4.2.1 Xesús Pisón. 4.2.2 Gustavo Pernas-. 4. 3. A xeración dos noventa. <ul style="list-style-type: none"> 4.3.1 Cándido Pazó. 4.3.2 Raúl Dans. 	10h.	
TOTAL SESIÓNS		60h.	
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	5		5
Exposición maxistral	20		20
Exposición práctico-teórica			
Práctica individual			
Práctica colectiva	27		27
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias		30	30
Outros			
Titorías individuais	2		2
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5h 30 min		5h 30m
Actividades de avaliación. Revisión	30min		30min
TOTAL	60	30	90
PORCENTAXE	66%	33%	100%
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE			

Actividades	Descrición	
Actividades introductorias	Actividades encaminadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como presentar a materia.	
Exposición maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo e aspectos básicos para o debate co fin de proporcionar na aula os contidos conceptuais mínimos da disciplina.	
Lectura e análise individual	Interpretación personal e rigurosa dos textos de lectura obrigatoria. O alumnado deberá tomar nota dos aspectos e impresións que lle suxira a lectura co obxectivo de reflexionar sobre eles e de utilizalos para a posta en común. Debe, ademáis, ter especialmente en conta o análise dos elementos de significación do texto proposto polo docente para a súa lectura.	
Posta en común colectiva na aula	O/a alumno/a deberá mostrar as súas percepcións con respecto as pezas lidas e con respecto os contidos concretos que presente o docente.	
Traballos práctico-teóricos de creación	A partir do material presentado o alumno deberá desenvolver traballos prácticos que redunden nun mellor aproveitamento dos coñecementos adquiridos e tamén dos autores/as estudados. Tamén se aportarán textos de distintos xéneros literarios que introducirán a reflexión sobre a materia.	
Actividades de avaliación	O alumno deberá ser avaliado polos traballos de aula, polas análises das pezas obrigatorias a partir das notas de lectura e por un comentario crítico sobre unha delas.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Titorías	Os alumnos contan cunhas cinco horas de titorías semanais, sin perxuízo de que se fagan encontros co profesor/a cando o alumnado así o requira. O/a profesor/a tamén estará en contacto con eles a través do enderezo electrónico.	
Corrección e comentarios	Os alumnos poderán contrastar os seus análises co profesor. Cada unha delas traballarán sobre unha peza distinta do periodo da literatura obxeto de estudo.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8. 1 Avaliación ordinaria		
sFerramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Aqueles alumnos/as que teñan dereito a avaliación continua deberán realizar no marco das clases os traballos prácticos de aula, os traballos individuais e máis grupais e un comentario crítico sobre unha das pezas de obrigatoria lectura. O alumno tamén deberá presentar o día de análise das pezas as notas que individualmente tomou da lectura das mesmas. Valorarase especialmente a participación activa na clase e nos debates que xurdan das análises das pezas obrigatorias.	T1, T2, T3, T8, T9, T14, T15, X1, X3, X5, X6, X7, ED1, ED2, ED5	80%

<p>Obras de lectura obrigatoria:</p> <p>-<i>A noite xusto antes dos bosques</i> de Koltés.</p> <p>-<i>A petición de emprego</i> de Michel Vinaver.</p> <p>-<i>Segue a tormenta</i> de Enzo Cormann.(*)</p> <p>-<i>Cinzas nas mans</i> de Laurent Gaudé. (1)</p> <p>-<i>O porteiro</i> de Harold Pinter.</p> <p>-<i>Kaspar</i> de Peter Handke.(1)</p> <p>-<i>Morte accidental dun anarquista</i> de Darío Fo.</p> <p>-<i>Lonxe</i> de Caryl Churchill.</p> <p>-<i>Degoiro</i> de Sarah Kane.(1)</p> <p>-<i>Un soño árabe</i> de Roland Schimmelpfenning.(*)</p> <p>O monstro de Agota Kristof</p> <p>-<i>Y los peces salieron a combatir contra los hombres</i> de Angélica Lidell.</p> <p>-<i>A lingua en pezas</i> de Juan Mayorga</p> <p>-<i>¡Haber os quedado en casa, capullos!</i> de Rodrigo García.</p> <p>-<i>O cabodano</i> de Euloxio R. Ruibal.</p> <p>-<i>Animaliños</i> de Roberto Vidal Bolaño.</p> <p>-<i>Concerto para un home só</i> de Luisa Villalta.</p> <p>Nestes dous últimos bloques agrúpanse tres lecturas pertencentes a unha mesma xeración literaria. Cada grupo de alumnos deberá elixir de cada bloque unha delas.</p> <p>Os textos marcados con asterisco constitúen lecturas de apoio con carácter non obrigatorio.</p> <p>Os textos designados con "(1)" vanse traballar só en clase.</p> <p>Os estudantes que non teñan superada algunha das probas necesarias deberán realizar un</p>	<p>T1, T8, T15, X1, X5</p>	<p>20%</p> <p>Total: 100%</p>
--	----------------------------	--------------------------------------

<p>exame na data e hora da convocatoria ordinaria.</p> <p>Tamén se terá en conta a participación en clase de xeito que estará reflectida na nota final.</p>		
<p>Descrición sintética:</p> <p>Exercicios teórico-prácticos de creación (Exercicios de aula).</p> <p>Análise e exposición oral na aula sobre as pezas dramáticas co apoio das notas tomadas polo alumno durante a lectura.</p> <p>Comentario crítico a partir dunha obra de obrigada lectura.</p> <p>Participación</p>	<p>T1, T2, T3, T8, T15, X1, X5, ED1, ED2, ED5</p> <p>T2, T3, T8, X1, X3, X6, X7, ED5</p> <p>T1, T2, T3, T8, T14, X1, ED2, ED5</p> <p>T1, T8, T15, X1, X5</p>	<p>25%</p> <p>30%</p> <p>25%</p> <p>20%</p> <p>Total: 100%</p>
<p>8.2. Avaliación extraordinaria</p>		
<p>Ferramenta / actividade</p> <p>Na convocatoria de xullo o alumnado deberá examinarse dos contidos aos que se refire o temario e tamén deberán responder a preguntas sobre as pezas obrigatorias. Quen non supere a avaliación ordinaria terá que realizar este exame.</p>	<p>Competencias avaliadas</p> <p>T1, T2, T3, T8, T9, T14, T15, X1, X3, X5, X6, X7, ED1, ED2, ED5</p> <p>Exame</p>	<p>Ponderación</p> <p>100%</p> <p>Total: 100%</p>
<p>O/a alumno/a que copie nun exame tendrá automáticamente un suspenso na asignatura.</p>		
<p>Tanto na convocatoria de xuño como na de xullo o alumnado deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do mesmo.</p>		
<p>8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria</p>		
<p>Ferramenta / actividade</p> <p>Os estudantes que perdan o dereito a avaliación continua por ausentarse</p>	<p>Competencias avaliadas</p> <p>T1, T2, T3, T8, T9, T14, T15, X1, X3, X5, X6, X7, ED1, ED2, ED5</p>	

a máis dun 10% das horas da materia deberán someterse a exame na convocatoria de xuño. Este consistirá en preguntas sobre os contidos aos que se refire o temario e sobre as lecturas obrigatorias.	Exame	100%
		Total: 100%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

- Ruiz Ramón, Francisco (2007) *Historia del teatro español del siglo XX*. Madrid. Cátedra.
- Huerta Calvo, Javier (2003) *Historia del teatro español*. Madrid. Gredos.
- Ragué Arias, Mª José *El teatro del fin de milenio en España (1975 hasta hoy)*. Barcelona. Ariel
- Lehmann, Hans-Thies (2013) *Teatro posdramático*. Madrid. Cendeac.
- Del Monte Martínez, Fernada (2015) *Territorios textuales en el teatro denominado posdramático*. Bilbao. Artezblai.
- García Barrientos Jose-Luis (2014) *La razón pertinaz. Teoría y teatro actual en español*: Bilbao. Artezblai
- Garnier, Enmanuelle (2016) *Antología de teorías teatrales*: Bilbao. Artezblai.
- Herrerías Enrique (2016) *Notas y contranotas para una estética teatral*: Bilbao. Artezblai.
- Vieites, Manuel (Coord) (2008) *Literatura dramática. Unha introducción histórica*. Vigo. Galaxia.
- Vieites, Manuel (ed.) (1998) *Do novo teatro á nova dramaturxia (1965-1995)*. Vigo. Xerais.
- Wellwarth George E.(1974) *Teatro de protesta y paradoja*. Madrid. Lumen.

Referencias complementarias

- Diez Puertas Emeterio (ed.) (2019) *Poliedro acerca de Juan Mayorga*: Ediciones Antígona. Madrid.
- Gurpequi, José Antonio (2002) *Estudios sobre teatro en lengua inglesa*. Madrid. Huerga Fierro Editores.
- Leonard e Gabrielle (1996) *Panorámica del teatro español actual*. Madrid. Fundamentos.
- Pavis, Patrice (1998) *Teatro contemporáneo: imágenes y voces*. Chile. Lom Ediciones.
- Romera Castillo José (ed.) (2006) *Tendencias escénicas al inicio del siglo XXI*. Visor Libros. Madrid.
- Sarrazac Jean-Pierre (dir.) (2013) *Léxico del drama moderno y contemporáneo*. México. Pasodiegato.
- VV.AA (1992) *Historia de la literatura volumen VI*. Madrid. Akal.
- Vieites, Manuel (2007) *Cento vinte e cinco anos de teatro en galego*: Galaxia. Vigo.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

- Calquera traballo escrito ten que manter as normas básicas de presentación, ortografía e redacción.
- A asistencia é obrigatoria pero non implica aprobar, senón que hai que acadar uns mínimos avaliábeis.
- A copia de material sacado da red ou de outro soporte sen facer referencia explícita a súa procedencia implicará o suspenso na asignatura.
- Esta programación pode verse modificada nalgún punto en virtude do desenvolvemento da docencia e os seus imprevistos a criterio do docente avisando o alumnado de ditos cambios.
- Para a asistencia á titorías débese falar previamente co/coa docente co fin de pactar o día e a hora de dita reunión.
- Tamén se pode concertar a titoría enviado unha petición ao profesor/a por correo electrónico. Darase resposta tamén a través do correo electrónico indicando o día e a hora da titoría.